

KADERE RIZA, NİMETE ŞÜKÜR, BELÂYA SABİR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân; feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَائِي وَلَمْ يَصْبِرْ
عَلَى بَلَائِي فَلْيَلْتَمِسْ رَبًّا سِوَائِي

(طب. كز. عن أبي هند الدارى)

RE. 327/1 (Kâle'llâhu azze ve celle: Men lem yerda bi-kadâ î, ve lem yasbir alâ belâî, felyeltemis rabben sivâî.) Sadaka rasûlüllâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz, muhterem ve vefâkâr kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Peygamber SAS Efendimiz'in ehâdîs-i şerîfesini, üstadımız Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Hazretleri'nin te'lif eylemiş olduğu, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis mecmuasından okumağa devam edeceğiz.

Hadis-i şeriflerin izahına geçmeden önce evvelen ve hâssaten Peygamberimiz, Efendimiz, başımızın tâcı, rehberimiz, üsve-i hasenemiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek, muazzez ruh-u saadeti için cümle enbiyânın, evliyânın ruhları için, hâssaten ashâb-ı kirâm-dan hocamız, üstadımız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar güzerân eylemiş olan cümle sâdât u meşâyihimizin ruhları için;

Bu eserin müellifi Gümüşhaneli Hazretleri'nin ruhu için, eserin içindeki hadis-i şeriflerin bize kadar ulaşmasında emeği geçmiş olan ulemânın, râvîlerin ruhları için;

Ve uzaktanyakından, Peygamber Efendimiz SAS'e muhabbetinden dolayı ve bu yola bağlılığından nâşî şu mecliste hazır olan, toplanmış bulunan cümle kardeşlerimizin, ahirete intikal ve irtihal eylemiş olan cümle yakınlarının ruhları için üç İhlâs, bir Fâtihâ hediye edelim, dersimize ondan sonra başlayalım:

.....

Bu hafta okuyacağımız hadis-i şeriflerin hepsini ASS Efendimiz Cenâb-ı Mevlâ'mız Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden naklen rivayeten bize ifade ediyor. Yâni, "Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurmuştur." diyerek bize naklediyor. O halde bu okuduğumuz hadis-i şerifler *hadis-i kudsî*, *hadis-i ilâhî* olmuş oluyor

Birinci hadis-i şerif şöyle:

a. Kadere Rıza, Belâya Sabır

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَائِي وَلَمْ يَصْبِرْ
عَلَى بَلَائِي، فَلْيَلْتَمِسْ رَبًّا سِوَائِي

(طب. كر. عن أبي هند الداربي)

RE. 327/1 (*Kàle'llahu azze ve celle*) “Aziz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle dedi, şöyle buyurdu:

(*Men lem yerda bi-kadâî*) Benim hükmüme râzî olmayan, benim kazama, benim hükmüme râzî olmayan; (*ve lem yasbir alâ belâî*) benim kullarıma gönderdiğim belâlara, ibtilâlara, imtihanlara sabretmeyen kimse; (*felyeltemis rabben sivâî*) benden başka bir rab arasın kendisine!”

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.320, no:8/7; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.57; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.111; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.V II, s.447, no:10678; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.327, no:407; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXI, s.60; Ebû Hind ed-Dârî RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.218, no:200; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.IV, s.167, no:410; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V II, s.421, no:11892; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.173, no:483;

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.892, no:1898; Münâvî, *el-Ehâdisü'l-Kudsîyye*, c.I, s.68, no:153.

Bu hadis-i şerif kadar büyük tehdit olamaz! Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri, kendisinin hükmüne râzı olmayan, kendisinin kazasına, kaderine, takdirine râzı olmayan ve kendisinin kullara takdir etmiş olduğu cefalara, meşakatlere, belalara sabretmeyen kimseyi kulluğundan kovuyor, kulluğuna kabul etmiyor.

Hani Yunus Emre bir hata etmiş... Mâlûm, meşhur hikâye vardır. Nasıl hata etmiş?

Kıtlık olmuş... Yunus Emre bir fakir çiftçiymiş menkabeye göre. Kıtlık olunca, çiftçinin bir şeyi yok, yiyeceği bile yok e vind e. Demişler ki:

“—Filanca kasabada bir büyük şeyh efendi [Hacı Bektâş-i Velî] var, ona gidersen, o senin işini görür.”

Kalkmış, o şeyh efendiye gitmiş.

“—Niye geldin?”

“—Efendim işte kıtlık oldu, mâlum, evde çoluk çocuk var, yiyecek buğdayımız yok. İşte ben dağlardan biraz alıç topladım, acizâne şunu size takdim ediyorum. Sizden ricam, bana birkaç çuval buğday verseniz de açlığımız gitse, yoksulluğumuza bir çare olsa...” gibi sözler söylemiş.

Nasıl söylediye artık...

Şeyh efendi de bakmış, müsait bir kimse karşısındaki, olacak bir kimse. Uygun, müsait bir kimse... Takılmak istemiş canı. Demiş ki:

“—Buğday mı vereyim, himmet mi edeyim? Hangisini istersin?”

Yunus Emre tabii himmet ne demek, büyüklerin nazarı ne olur, insana değerse ne hale gelir; insanın mânevî bakımdan an kârı ne olur, zararı ne olur? O zaman bilmiyormuş o çeşit şeyleri.

“—Ben himmeti ne yapayım efendim, bana buğday lâzım, buğday verin bana.” demiş.

“—Evlâdım, istersen getirdiğin her alıç tanesi için bir tane himmet edeyim, ayrı himmet edeyim.” demiş.

Alıçlar mâlum, iplere dizilir; şöyle, küçük elma gibi küçük bir meyva. Yâni, çok himmet edecek. Düşünmüş, taşınmış, eve boş gitmek hoşuna gitmemiş yâni. Demiş:

“—Efendim ben buğdayı tercih edeceğim.”

“—Pekiyi, buna istediği kadar buğdayı verin!”

Almış buğdayları, sevine sevine giderken zihnine takılmış. “Acaba bu himmet denilen şey nasıl bir şey ki, bana ısrarla teklif etti de, ben de kabul etmedim.” filan... Sonradan sonraya biraz aklı başına gelmiş, dönmüş. Ondan sonra:

“—Efendim ben vazgeçtim. Buğdaylarınızı alın, himmet isterim!” demiş.

Hacı Bektâş-i Velî Hazretleri de:

“—Artık onun zamanı geçti. Sen filanca kimseye [Tapduk Emre’ye] gideceksin. Bizden nasibin kalmadı artık.” demiş.

İşte hayatta fırsatlar, insanın eline böyle her zaman gelmiyor veya gelirse durmuyor. Fırsatları yakalayıp, onu ganimet bilmek lâzım! Hayat zaten bir fırsat... Her aldığımız nefes bir fırsat.

Neyse gitmiş, Tapduk Emre'nin dervişi olmuş. Sonra bir kusuru daha olmuş, ayrılmış gitmiş şeyhinin dergâhından... Sonra yine pişman olmuş gelmiş, valide hanıma sormuş:

“—Acaba şeyh efendi beni kabul eder mi, ben çok hatalı bir şeyim filan diye...”

“—Bilmem kabul eder mi, etmez mi ama...”
Şeyhinin iki gözü âmâ imiş.

“—Kapının önüne yatarsın. O abdest almak için odadan dışarı çıkarken, ayağı takılır sana, ‘Kim bu?’ der. ‘Yunus’ dersin. ‘Bizim Yunus mu?’ derse, demek ki seni bizim Yunus diye anıyor, demek ki defterden silmemiş, gönlündesin. O zaman eline sarılırsın. Ama, ‘Hangi Yunus?’ derse, artık kendine başka bir yer ara.” demiş.

İşte rivayete göre, o da yatmış oraya da, şeyhin ayağı takılınca, “—Kim bu?” demiş,

“—Efendim, Yunus...”

“—Bizim Yunus mu?” deyince, eline sarılmış filân diye anlatırlar.

Allah-u Teâlâ insana kulum derse, ne mutlu! Ama bir de kulluğundan kovarsa... Yâni, “Kendisine benden başka Rab arasın!” derse ne demek? “Ben onu kulluktan siliyorum!” demek. Onun için, bu hadis-i şerifin mânâsı üzerinde biraz fazlaca durmak lâzım!

Ne demiş hadis-i şerifin metninde: “—Benim kazama râzı olmayan...”

Kaza ne demek? Bir iş hakkında hükmetmek, Allah'ın hükmü... Şimdi biz meselâ mahkemeye gidiyoruz, derdimizi anlatıyoruz. Biz anlatıyoruz,

ötekisi anlatıyor... Hâkim bir hüküm veriyor. Onun için hâkim hüküm verdiğiinden dolayı onlara kâdî derlerdi eskiden, kadı efendi, yâni kadâ sahibi, hükme d ici kimse demek.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin de kullar hakkında mukad d erâtı var, takdirleri var. Ömrümüzü takdir etmiş, rızkımızı takdir etmiş... Nereden geliyor hepsi? Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden geliyor. Acaba şu kâinâтта, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin haberi olmadan bir şey olur mu? Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin istemesinin dışında bir şey olur mu? Olmaz!

بِيَدِهِ مَلَكَوتُ كُلِّ شَيْءٍ

(المؤمنون: ٨٨)

(*Bi-yedihî melekûtü külli şey'*) “Her şeyin hükmü, gücü, kuvveti elindedir.” (Mü'minûn, 23/88)

Allah-u Teâlâ Hazretleri kâinatın sahibi...

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

(البقرة: ١٠٧)

(*Lehû mülkü's-semâvâti ve'l-ard*) “Göklerin ve yerin egemenliği Allah'ındır.” (Bakara, 2/107)

Yerler, gökler Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin... Onun izni olmadan ne rüzgâr eser, ne yağmur damlar, ne buhar havaya uçar, ne yaprak sallanır, ne çöp yere düşer, ne insan gözünü açar, ne insan gözünü kapatır. Hepsi Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin müsaadesiyle oluyor.

“—E pekiyi, bu kötü işler neden oluyor?”

Allah-u Teâlâ Hazretleri, kötülere de müsaade veriyor. Ama râzı değil. Rızasının yolunu bildirmiş peygamberlerle, kitaplarla:

“—Şöyle yaparsanız severim, râzı olurum, cennetime sokarım. Böyle böyle böyle yaparsanız da sevmem, o yaptığınız işlere rızam yok, hoşnut olmam onları yaptığınız zaman; gazap ederim, azab ederim, ikâb ederim sonra...” diye bildirmiş ama, serbest bırakmış. İnsanın istediğini seçme hakkı var, ona irâde-i cüz’iyyesi deniliyor. İnsanoğlunun bir seçme hakkı var. Ya şu tarafa gidecek, ya şu tarafa gidecek. Serbest.

Bir fıkrayla anlatalım, çok güzel ifade eden bir fıkra:

Hazret-i Ali Efendimiz namaz kılmağa Kûfe mescidine gelmiş, içeri girmiş ama, hayvanıyla gelmiş. Avludan şöyle bakmış, orada avare birisi duruyor, dizginleri adamın eline vermiş:

“—Tut bunları, bekle benim gelmemi.” demiş, içeri girmiş.

Namazı kılmış. Çıkarken de eline para ayırmış. Diyelim ki beş dirhem ayırmış. Kapıdan çıkınca, o atını bekleyen insana bahşiş verecek, bekledi diye parasını verecek, memnun edecek, hoşnut edecek onu... Fakat dışarı çıkmışlar, bakmışlar ne at var, ne adam var. At da yok, adam da yok.

“—Arayın bakalım!” demiş, tâ uzaktan atı görmüşler, yanına varmışlar.

Dizginlerini çalmış adam, gitmiş. Yâni, başından yularını, dizginini, takımlarını sıyırmış atın, almış kaçmış gitmiş.

“—Bu hayvanın üstüne binildiğini zaman bir dizgini lâzım, gemi lâzım, gidin çarşıdan bir şey alın da takalım şunu başına!” demiş.

Hizmetçisi gitmiş, aramış, biraz sonra elinde bir dizgin, gem takımıyla gelmiş. Bakmışlar eski gem.

“—Nereden buldun?” demiş,

“—Satın aldım efendim.”

“—Nereden satın aldın?”

“—İşte dükkânları sorarken bir dükkâna girdim, ‘Dizgin takımı var mı?’ diye. ‘Var!’ dedi, bunu gösterdi.

‘—E bunu nereden aldın?’ dedim.

‘—İşte biraz önce bir adam getirdi, e ne oldu, ben satın aldım ondan...’

‘—Kaça satın aldın?’

‘—Beş dirheme...’ dedi.”

Hırsız beş dirheme satmış dükkâncıya; o da dükkâncıdan almış, bu bizim dizgin diye.

Hazret-i Ali Efendimiz, etrafında toplanan kalabalığa diyor ki:

“—Ey nâs, ey insanlar! Gözünüzü açın, ibret alın, dikkat edin! Bak bu hırsız adam, şu gemi, dizgini çalan adam kötü huyu yüzünden rızkını haramdan kazandı ama rızkı değişmedi. Zaten ben camiden çıkarken beş dirhem verecektim

kendisine. İşte avucumda beş dirhem... Zaten bu parayı alacaktı ama helâlinden alacaktı. Atı beklediği için, halifeye hizmet yaptığı için, alınının akıyla helâl olarak kazanacaktı.

Sabırsızlık gösterdi, huyu kötü, yanlış yolu seçti. Önünde iki yol var. Ya sabredip bekleyecekti, ya da çalacaktı. Çalma yolunu tercih etti. Gene eline beş dirhem geçti, fazla geçmedi. Rızkı ne kadarsa, Allah ona ne kadar rızık takdir etmişse, o geldi. Ama haramdan geldi.

İşte insanoğlunun bu kadarcık seçme şeyi var. Önüne iki yol çıkar, netice değişmez. Hayrı seçerse sevap kazanır, şerri seçerse günah kazanır. Netice aynı olur. Ne rızık değişir, ne takdiri değişir, ne hükmü değişir Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin. O halde insan irade-i cüz'iyyesini Peygamber Efendimiz'in, Kur'an-ı Kerim'in, hadis-i şeriflerin gösterdiği doğru yol istikametinde kullanacak, Allah'a iyi kulluk etmeğe çalışacak.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kâinâtın sahibidir, mâlikidir ve o lan her şey onun izniyle oluyor, onun müsaadesiyle oluyor; bunu bilecek... Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin lütufkâr olduğunu, merhametli olduğunu bilecek, kullarını imtihan ettiğini bilecek, bu dünyanın imtihan dünyası olduğunu bilecek, başına bir hal geldiği zaman bağırıp çağırmayacak.

“—E efendim hastalık da geliyor bazen?”

Hastalık da gelir ama, hastalığın sonunda öyle mükâfatlar var ki, geçtiğimiz haftalarda okuduk. Hadis-i şeriflerden çoğunu duyurdum size ki, hastalık insanı, anasından doğduğu gün

gibi temiz, pak ediyor, günahlardan temizliyor. İstemez misin günahlarının temizlenmesini? Hastalığı isteyin demiyorum ama, hastalığın arkasından öyle bir mükâfat geliyor. Demek ki hikmetleri var.

“—Efendim ticaret yaptım, zarar ettim, iflas ettim...”

Sen kulsun, bilemezsin ki, acaba o parayı kazansaydın hayra mı harcayacaktın? Yâni, kazanmanın mı, kaybetmenin mi hayırlı olduğunu nereden bileceksin? Kazanırsın, milyonlar geçer eline, sapıtırsın. Köşk istersin, saray istersin, yalı istersin, kotra istersin, Avrupalarda gezmek istersin, zevk istersin, safâ istersin... Onların hepsi bu dünyada tatlıdır ama, ahirette burnundan fitil fitil gelecek. Allah seni sevmiştir de, onu vermemiştir.

Onun için, bunları birer misal olarak zikrediyoruz, asıl maksadımız neticeyi çıkartmak. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin hükmüne râzı olacaksın. O senin Rabbindir, kâinâtın sahibidir, ne söylese hoş.

Hoştur bana senden gelen,

Ya gonca gül, yahut diken

diyeceksin.

Mevlâ görelim neyler,

Neylerse güzel eyler!

diyeceksin.

“—Efendim kötü şeyleri de sevebilir miyim?”

Etrafa öyle güzel bakmasını bilsen, onları da seversin. Yavaş yavaş... Etraftaki hadiselere ibretle baksan, onları da seversin.

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri iyi kullarına niçin azap ediyor?”

Allah-u Teâlâ Hazretleri, iyi kullarının derecesi artsın diye, bu dünyaya tamahları kesilsin, bu dünyadan şöyle sevillecek bir şeyleri kalmasın, kendisine dönsünler diye veriyor sıkıntıları. En büyük meşakkatleri, sıkıntıları peygamberlere vermiş, ondan sonra velî kullara vermiş, ondan sonra derecelerine göre... Firavun’a hiçbir sıkıntı vermemiş, başı bile ağrımamış.

E şimdi Firavun gibi mi olmak iyi, yoksa Allah’ın sevgili kulu olmak mı iyi yâni? Hasılı biz bu kainatın esrarını, henüz daha aciz naçiz küçük, zayıf aklımızla, ilmimizle kolay kolay anlayamıyoruz. Ama anlayan insanlar bak öyle söylüyorlar:

Mevlâ görelim neyer, Neylerse güzel eyler.

Boşuna mı söylemiş? Ömrünü geçirmiş, sakalını ağartmış, herkesin gözünün bebeği olmuş bir büyük alim. Neylerse güzel eyler diyor. O noktaya gelersen, ne âlâ... Kazasına râzı olacağız,

yâni hükmüne râzı olacağız. Öyle takdir etmiş. Takdirin Allah’tan geldiğini bileceğiz ve râzı olacağız. Bilmiyorum yâni, bunun insanın içine yerleşmesi için neler yapması lâzım, nasıl olur?

Fakat böyle yapmazsak, neticenin ne kadar tehlikeli olduğunu hadis-i şerifin sonunda görüyoruz. “Benden başka Rab arasin!” buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri. Yâni kovuyor kulluğundan. Râzı olacaksın.

b. Sabır İlk Anda Olur

Birisi çok feryâd ü figân ediyormuş, çocuğu ölmüş galiba. Peygamber Efendimiz gitmiş yanına, biraz sabretmesini söylemiş.

O da:

“—Sen benim başıma gelen felâketi biliyor musun?” filan gibilerden, öyle fazlaca bağırmağa, çağırmağa devam edince; bakmış söz anlayacak insan değil, yürümüş gitmiş Peygamber Efendimiz.

Arkasındakiler demişler ki:

“—Bu seninle konuşan şahsın kim olduğunu sen biliyor musun kadın?”

“—Yok, bilmiyorum.”

“—Bu Rasûlüllah SAS Efendimiz’di.”

“—Eyvah! Ben çok edepsizlik ettim.” Peşinden koşmuş:

“—Yâ Rasûlüllah, kusura bakmayın, ben sizi tanıyamadım, edepsizlik ettim, yüksek sesle konuştum, bağırdım çağırdım...” demiş.

Peygamber SAS Efendimiz de buyurmuş ki:²

الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

(خ.م.د.ت.ن.ه.حم.ط.طس.ع.هب.ق.عد.عن أنس؛ع.عن أبي هريرة)

(*Es-sabru inde's-sadmeti'l-ûlâ*) “Sabır, darbe ilk geldiği zaman olur.” Ondan sonra, nasıl olsa insan alışır.

Onun için, Allah'ın takdirine râzı olacağız.

Sonra çok güzel bir misâl var: Ashab-ı kirâmdan duası makbul, Aşere-i Mübeşşere'den bir zât-ı muhterem var; [Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA] Kime dua ederse. duası tutarmış. Gelirlermiş, kendisinden dua isterlermiş.

² Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.438, no:1240; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.637, no:926; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.210, no:3124; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.314, no:988; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.22, no:1869; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.509, no:1596; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.130, no:12339; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.272, no:2040; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V I, s.222, no:6244; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.176, no:3458; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.119, no:9702; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.65, no:6919; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.362, no:1203; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.208, no:1368; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.172, no:249; İbn-i

Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1477; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.356, no:799; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.99; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.352, no:7373; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.415, no:3842; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.453, no:6067; Ukaylî, *Duafâ* c.III, s.463, no:1519; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.272, no:6510, 6511; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.246, no:647;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.V II, s.355, no:6462 ve c.XIV, s.52, no:13769.

İhtiyarlığında iki gözü görmez olmuş. Diyorlar ki, yanına gidip:

“—Efendim biz sizi tecrübeyle biliyoruz ki, duanız makbul.

Dua ettiğin zaman, Allah senin duanı kabul ediyor. Neden dua etmiyorsun kendi gözün açılınsın diye, körlüğün gitsin diye?”

Demiş ki:

“—Ben Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin takdirini, kazasını, gözümün nurundan daha çok severim. Yâni, dua edersem gözümün nuru açılacak ama, ben Allah'ın takdirine razıyım.” demiş.

İşte o hale gelecek insan. O hale gelirse, Allah sever. O hale gelmezse, kulluktan kovulur insan. Onun için, başınıza bir sıkıntı gelirse, Allah'tan geldiğini bilip sabredin! Sıkı durun; çünkü sıkı durunca, bu bir imtihandır, gelir geçer, ondan sonra gene feraha çıkarsınız. Yâni, sıkıntının arkasında ferah vardır. Müjdelerim ki, sıkıntının arkasından ferah vardır.

Kitapların yazdığına göre, Eyyüb AS'ın çok malı mülkü varmış. Pek çok evlâdı varmış, şanlı bir kimseymiş. Yâni, sürülerinin haddi hesabı yokmuş, hayvanlarının davarlarının haddi hesabı yokmuş. Hepsini kaybetmiş... Hastalık mı geldi, ne olduysa, ne felâket olduysa... Çoluk çocuğu da, hepsi ahirete göçmüşler... Sevdiklerinin insanın gözünün önünden ayrılması, acı bir şey.

Malının gitmesine sabretmiş, sevdiklerinin gitmesine sabretmiş. Bu sefer hastalık vermiş

Allah-u Teâlâ Hazretleri. Bütün vücudunu yara kaplamış. Kurtlanmış yaraları ama, gene sabretmiş. Hazret-i Eyyüb sabrı derler ya, Eyyüb AS'ın sabrı işte meşhur.

Sabretmiş, sabretmiş... Sonra ne olmuş? Sonra Allah yine sıhhat vermiş, yine evlât vermiş, yine mal vermiş... Ne olacak, şu iki paralık dünya hayatı, gelir gider. Gelmesi de imtihan, gitmesi de imtihan. Sanki para geldiği zaman daha mı iyi oluyor?

Bazı arkadaşlar siyasi hayata atıldılar. Bilmem seçimler için para harcadılar üç yüz bin lira, beş yüz bin lira... Uğraştılar, didindiler milletvekili olayım filan diye... Olamadılar. Bir kısmı da oldu. Olanlar sevindi, olamayanlar üzüldü. E ondan sonra da milletvekillerinin çeşitli sıkıntıları oldu, mahkemeleri oldu. Mâlûm, biliyorsunuz, hepimizin bildiği hadiseler.

Onun için, bir şeyin sonunu Allah hayırlı eylesin... Mühim olan, önü de hayırlı olsun, sonu da hayırlı olsun ama, bazı şeyler vardır ki, insanın hoşuna gitmez, sonu hayır gelir. Bazı şeyler vardır ki, başından hoş gibi gelir, ama sonu şer gider.

Bir hikâye daha anlatacağım, bu mühim mesele olduğu için... Böyle birkaç hikâyeyle, hatırda kalsın diye, kusura bakmazsanız, izah etmeye çalışacağım.

c. Çok Mal İstemenin Zararı

Bir zât gelmiş Peygamber Efendimiz'e SAS,

“—Yâ Rasûlüllah, bana dua eyle, malım çok olsun.” demiş. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Ey filanca! Şükrünü eda edebileceğin az bir mal, şükründen aciz kalacağın çok mala sahip olmaktan senin için daha hayırlıdır.”

“—Pekiye.” diyor, çekiliyor geriye.

Yâni, dua etmemiş Peygamber Efendimiz, “Yâ Rabbi, bunun malı çok olsun!” diye dua etmemiş, “Elindeki mala râzı ol!” de miş. “Pekiye.” diyor, çekiliyor geriye.

Bir zaman sonra, gene herhalde fakirlik biraz zor geldi, gene gelmiş:

“—Yâ Rasûlüllah, bana dua et, ben zengin olayım, malım çok olsun.”

“—Ey filanca, şükrünü edâ edebileceğin az bir mal şükründ e n aciz kalacağın çok maldan daha hayırlıdır. İsteme sen böyle bir şey.”

“—Pekiye.” demiş, gene çekilmiş.

Gene bir müddet sabretmiş ama, zihnine artık girdi ya o fikir, ille de istiyor. Para sahibi olacak. İçine iyice yerleşmiş. Yine gelmiş,

“—Yâ Rasûlüllah, bana dua et, dayanamayacağım. Para sahibi olayım, mal mülk sahibi olayım filan diye tekrar...”

Peygamber Efendimiz onun üzerine:

“—Yâ Rabbi bu zâtın istediğini ver!” diye, elini açmış, dua etmiş.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin Habîb-i Edîbi, Rasûlüllah, Rasûl-i Ekrem, en kerim Rasûl, dua etmiş; adamın davarları çifter çifter doğurmağa başlamış. Koyunları artmış, develeri artmış,

zenginlik alâmeti belirmiş. Fakat camiye seyrek gelmeğe başlamış. Nerede filanca adam diye sorarmış, yok. Nerede filanca yok...

“—Efendim işte sürüleri çoğaldı da, ot bulmak için civarlar da otlatıyor da, onun için her zaman gelemiyor, arada sırada geliyor filan...”

Nihayet haftada bir gelmeğe başlamış. Cumaları gelmeğe başlamış... Nihayet sürüler o kadar çoğalmış ki, Medine'nin otları yetmemiş, otların çok olduğu başka uzak diyarlara gitmeğe başlamış, Peygamber Efendimiz'in sohbetinden kopmuş, o güzel, feyizli muhitten uzaklaşmış, camiye gelemez olmuş, topluca kılması gereken namazları kılamaz olmuş... Cuma namazı da çok mühimdir. Birkaç cuma namazını insan terk ederse, kalbi mühürlenir buyruluyor.

Neticede zekât ayeti inmiş. İşte zenginlerden belli ölçülerle mal sahiplerinden zekât alınacak... Peygamber Efendimiz'in memurları, vazifelendirmiş olduğu kimseler gelmişler o şahsa da:

“—Zekât ayeti indi, herkesten belli ölçüde mal alınıyor. Sen de ne kadar koyunun, deven varsa onlardan şu ölçüler içinde mal vereceksin!” deyince, bir bağırmış, köpürmüştü...

“—Ben bunları nelerle kazandım!” mı dedi, artık nasıl dediyse...

Vermemiş zekâtı. Peygamber Efendimiz'in habercisi geldiği halde vermemiş.

Halbuki, düşünecek ki, bu Peygamber Efendimiz'in duası bereketiyle oldu. Hani, *“Babası evlâda bir bağ vermiş de, evlat babaya bir salkım üzüm vermemiş!”* diye bir söz vardır Türkçe 'de . Öyle gibi oluyor yâni. Malın tamamı Peygamber Efendimiz'in duası bereketiyle oluyor da, o Peygamber Efendimiz'in gönderdiği şahsa, Allah'ın emri gereği zekâtı veremiyor. Veren Allah, dua eden Rasûlüllah, isteyen Allah-u Teâlâ Hazretleri, farz kılan, haberi gönderen Rasûlüllah Efendimiz, veremiyor.

İnsanlar, bak nasıl gâfilleşiyor. Nasıl mal arttıkça sevgisi gönlüne yerleşiyor. Fukara çıkartır cebindeki paranın yarısını verir de, zengin veremez. Neden? Paranın sevgisi de yerleşiyor parayla beraber içe. Ben bunu neyle kazandım diyor, veremiyor. O da bir hastalık. Neyse...

Peygamber Efendimiz'den sonra Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk halife oldu. O zaman aklı başına gelmiş herhalde adamın. Zekât malını göndermek istemiş Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e işte benim malımın zekâtı şu kadardır diye.

Şimdi burada da çok mühim bir husus var. Ebû Bekr-i Sıddîk'a Arap kabileleri dediler ki:

“—Biz namaz kılmağa razıyız, namaz kılacağız ama, bu zekâtı alma bizden, zekat vermeyeceğiz!” dediler.

Zekât vermek mala dayanıyor, ötekisi bedene dayanıyor. Oturup kalkacak, namaz kılacak. Ama parayı vermek, malı vermek zor geliyor. İtiraz etmişler. Peygamber Efendimiz'den sonra, böyle zayıf olanlar itirazlar ettiler.

Ebû Bekr-i Sıddîk ümmetin ârif, bilgili, Peygamber Efendimiz'in yanında bulunan kimse. Bir farzı kabul edip öbür farzı kabul etmemek müslümanlığa sığar mı? Zekât ne? Farz. Namaz kılmak ne? O da farz. Namaz kılacak, zekâtı vermeyecek; bir farzı yapacak, bir farzı yapmayacak... Öyle şey olur mu? Olmaz!

“—Kim Rasûlüllah zamanında ne kadar zekât vermişse, o kadar verecek. Vermeyenle harb ederim!” diyor.

Kâfir oluyor çünkü, farzı inkâr ettiği için. “Harb ederim!” dedi.

Bu sözü meşhurdur Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in.

Bu şahıs da zekâtını göndermiş Ebû Bekr-i Sıddîk zamanında ama, Ebû Bekr-i Sıddîk diyor ki:

“—Rasûlüllah'ın almadığı zekâtı ben nasıl alırım? Sen Rasûlüllah istediği zaman vermedin, darılttın, sonra gönderdin Rasûlüllah almadı; ben Rasûlüllah'ın almadığı zekâtı alamam!” diyor.

Bak ondan kabul etmiyor. Demek ki, Ebû Bekr-i Sıddîk para için yapmıyormuş, iman için yapıyormuş öteki tazyikini. Hem o çıkıyor, hem de nasıl Rasûlüllah'a bağlılar... Al dediği yerde alıyor, onun alma dediği yerde almıyor. Kendi bildiğine gitmiyor, Rasûlüllah'a uyuyor.

Bizim için de kurtuluş yolu o... Kendi kafamız doğruyu göremez, gösteremez, Rasûlüllah'ın yolundan gidersek, hak yolu buluruz. Yol nedir? Rasûlüllah'ın ehl-i sünnet ve'l-cemaat yolu. Oradan gidersek kurtuluruz.

Şimdi bu hikâyeyi anlatmamızın sebebi neydi? Çok mal o adama fayda vermedi. Rasûlüllah'ın tavsiyesine uysaydı, bereketli, küçücük, birkaç tane keçisi olurdu, sütünü sağardı, kıt kanaat geçinirdi. Allah'a dua ederdi, camiye gelirdi, Rasûlüllah'ın sohbetinden istifade ederdi... Hepsinden mahrum oldu. Deve sürülerine sahip oldu ama, Allah'ın kulluğundan kovduğu bir kul oldu. Buna çok dikkat etmemiz lâzım!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize muhtaç değil. Hâşâ sümme hâşâ!

غَنِىٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

(آل عمران: ٩٧)

(*Ganiyyün ani'l-âlemîn*) “Alemlerden müstağnî.” (Âl-i İmrân, 3/97) Alemleri o yarattı, biz ona ne sağlayabiliriz? Biz muhtacız. Muhtaç olan biziz.

أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

(فاطر: ١٥)

(*Entümü'l-fukarâu ila'llâh*) “Allah'a muhtaç olan sizsiniz.” (Fâtır, 35/15) buyruluyor. Allah'a muhtaç olan bizleriz. Biz yalvaracağız, yakaracağız, gözyaşı dökeceğiz, isteyeceğiz, rızasının yollarını arayacağız ve hangisi hayırlıysa hayırlısını isteyeceğiz.

Bak insan hayırlısını bilemiyor. Mal istiyor, sonunda hayırsız gelebiliyor. Onun için, Allah'ın takdirine rızâ göstermek mühim bir husustur.

d. Takdire Razı Olmak

Bir hikâye daha anlatayım, bu daha iyi hatırdâ kalsın:

Eski zâtlardan birisi şehir şehir gezerken, bir şehirde yakalamışlar:

“—Sen casus musun, hırsız mısın, ne idüğü belirsiz adamsın, gel buraya!” demişler.

Onu başka memleketin casusu sanmışlar. Oraya gelmiş hırpânî kılıklı bir insan. Kendisini de tanıtabak bir kimse olmamış. Neticede bunu ölüme mahkûm etmişler:

“—Kesin bunun kafasını...” demişler.

Kafası kesileceği zaman, bir insan ne yapar acaba? Allah göstermesin yâni, acaba idamlık bir insan, kafası kesilecek bir insan neler düşünür? Aklı başından gider. Can pazarı, kolay bir şey değil. O demiş ki, kendi kendine:

“—Ey nefsim! Geniş zamanda bu sözü söyledin, şimdi başın sıkıştı. Söyle bakalım şimdi de, Allah'ın takdirine, kazasına râzı mısın? Bak biraz sonra kafanı kesecekler, öleceksin. Ona da rızan var mı bakalım?”

Şöyle dinlemiş içini, gözünü kapatmış... Demek ki, nefsinde de ıslah etmiş. Hiç itiraz yok:

“—Ne yapalım, ömrümüz bu kadarmış. Bir yerde nasıl olsa ölüm gelecek. Burada gelsin...”

Nefsi râzı. Hiç itiraz yok. Allah-u Teâlâ Hazretleri onun kafasını kestirtmemiş orada. Kurtulmuş. En son anda:

“—Hadi senin suçsuzluğun anlaşıldı, çık dışarı!” demişler. Hapisten çıkmış, kafası kesilmekten kurtulmuş. Yemin ediyor:

“—Vallâhi billâhi, kafamın kesilmesinden kurtulduğuma, halâsıma sevinmiyorum; o andaki ihlâsıma seviniyorum hâlâ.” diyor. “O ölüm anında bile nefsim itiraz etmedi ve Allah’ın takdirine rızâ gösterdi ya, ona seviniyorum hâlâ.” diyor. “Halâsıma değil, ihlâsıma seviniyorum.” diyor. “Kurtuluşuma değil, Allah’a karşı kalbimdeki duyguların hoş, güzel, samimi, halis duygu olmasına hâlâ sevinirim.” diyor. Çünkü, tam imtihan yeriymi orası, imtihanı kazandı.

Bak, Allah demek ki, nasıl sıkıştırdı da imtihan ediyor. Canı gidecek gibi oluyor... “Bu da mı başıma gelecekti?” filan dese, kaybedecek imtihanı. Onun için, Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize şuur versin, akıl fikir versin; fâil-i hakîkîyi görelim. Hadiselerin arkasında Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin takdiri olduğunu, onun emriyle olduğunu, her şeyin onun tarafından müsaade olarak yapıldığını ve başımıza gelenin onun takdiri olduğunu bilelim; bir rızâ, hoşnutluk haline, Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne mutî insan haline bürünelim. İtirazcı insan olmayalım!

Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına bazen hastalık verir. Her zaman baklava börek olmaz ki. Bazen hastalık olur, bazen sıkıntı olur, bazen hapis olur, bazen çoluk çocuğundan ezâ görür, bazen büyüğünden ezâ görür insan; yanlış anlaşılır, iftiraya uğrar... Peygamber Efendimiz iftiraya uğramadı mı? Mecnun dediler, şair dediler, kâhin dediler. “Akşam birisinden dinliyor, sabah söylüyor.” dediler... Rasûlüllah’a dediler bunları.

Ne yapalım, derler. Yâni, her şeyi söylüyorlar insanlara. İnsanların ağzını tutamazsın ki! Kalbine de mâni olamıyorsun, hasetçinin hasedine mâni olamıyorsun, kötü huylunun şeyine...

“—Eh, Mevlâm böyle takdir etmiş.” diye, belâya da sabredeceksin.

Sabredince;

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

(البقرة: ١٥٣)

(*Inna'llàhe mea's-sàbirîn*) “Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 2/153) buyruluyor.

Demek ki, kulun iki yüksek vasfı var:

1. Kazaya rızâ, yâni teslimiyet.
2. Belâya sabır.

İşte bu güzel huya sahip olursa insan, iyi derviş olur, iyi müslüman olur, kâmil müslüman olur. Eh sahip olamazsa? Sahip olamamak çok fena...

(*Fe'l-yeltemis rabben sivâi*) “Benden başka bir rab arasın kendisine.” diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri. Çok fena. Yâni, ne yapıp yapıp, o hoşnutluğu elde edeceğiz. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ahkâmına karşı hoşnutluk...

Tabii bu kazadan iki şey çıkar.

1. Senin başına gelen mukadderât, hadiseler, belâlar, sıkıntılar, üzüntüler...
2. Allah'ın kitabı.

O da onun hükmü değil mi? Cihadı farz kılmış...

“—Yâ Rabbi niye bana cihadı farz kıldın? Evimde rahatça otursaydım, düşmanın karşısına çıkmasaydım, kılıç vurmasaydın bana, bana kılıç vurmasalardı, yaralanmasaydım, ölmeseydim...” demeyecek.

O işte hüküm.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ

(البقرة: ٢١٦)

(*Kütibe aleykümü'l-kıtâlü ve hüve kürhün leküm*) “Hoşunuza gitmediği halde kıtâl, cihad size farz kılındı.” buyruluyor. (Bakara, 2/216) İşte hükmü Allah’ın. Ona da rızâ göstereceksin.

“—Efendim, herkes bankadan şu kadar para alıyor da, bir şeyler yapıyor da, şöyle yapıyor da, şunu da, bunu da...”

E faizi yasaklamış Allah! Alın teriyle kazan diyor, bedavadan kazanma diyor. Paran çalışsın, sen oturduğun yerden onu ye... Öyle şey yok! İslâm’da çalışmak var. Kimsenin ensesinden, sırtından, emeğinden istifade yok. Herkes çalışacak.

Peygamber Efendimiz ile ashabı anlaşmışlardı: “—Kimseden bir şey istemeyin!” buyurmuş.

Devenin üstüne çıkmışken, iki buçuk metre yüksekliğe, kamçısı düşse, inip kendisi alırmış.

“—Şunu aliver kardeşim, uzatıver!” demezmiş.

Kimseden bir şey istemeyeceğim diye... Müslüman öyle onurludur, o kadar hakka hukuka dikkat eder, riâyet eder, kimsenin sırtından geçinmez, bedavadan geçinmez.

Eski büyük mutasavvıflar, büyük şeyhler... Hepsi kendisinin elinin emeğiyle geçinmiş. Dâvud AS peygamber, zırh yaparmış, onu satarmış. Ahmed-i Yesevî Hazretleri kaşık yaparmış. Kaşık yontarmış tahtadan... Eşeginin heybesine koyarmış, tenezzül edip, pazara gidip kendisi satmazmış. Eşegini dehlermiş, eşek pazara gider dolaşmış. Kaşıkları görenler, beğenenler bir miktar para koyarlarmış, kaşıklardan alırlarmış. Ne kadar para geldiyse, onun da bir kısmını kendisi yermiş, gerisini fukaraya dağıtırmış.

Niye tasavvufu seviyor bu zamane insanları? Niye Yunus Emre'yi seviyor, niye meşâyih deyince akli başından gidiyor? Öyle isbatlamışlar. Öyle onun bunun cebinden, kesesinden, parasından pulundan istifade et, yaşa, yan gel, göbeğini büyüt... Öyle yapmamışlar. Hizmet etmişler. Allah'ın kullarına, Allah rızası için hizmet etmişler. Kimseden bir şey almayı uygun görmemişler, alınlarının teriyle kazanmışlar.

Birisini anlattılar bizim Anadolu'muzda: Kendisi gidermiş, öküze bile sürdürmezmiş tarlayı. Kendisi tarlayı çapalarmış. Tohumu kendisi ekermiş. Kendisi biçermiş. Buğdayı kendisi harmanlarmış. Buğdayı el değirmeninde kendisi öğütürmüş, kendisi yoğururmuş, kendisi ekmek yaparmış, öyle yermiş. Helâl olsun diye, hak geçmesin diye...

E o kadar yapamayız. Biz fırından alıyoruz. Kazanıyoruz, ihtiyaçlarımıza harcıyoruz ama, helâlinden kazanmağa da dikkat ederiz. Merde namerde Allah kimseyi muhtaç etmesin...

Kendimizin helâl birkaç lokması, başkalarının milyonlarından daha hayırlıdır. Ne olacak? Bu bereketli yolun birinci şartı helâl lokmadır. Lokması helâl oldu mu, arkasından her şeyi güzel gider insanın.

Kazaya rızayı inşâallah anlatabilmişimdir. Anlamak var, anlamaktan sonra bir de tatbik etmek var. Allah-u Teâlâ Hazretleri kendisinin kazasına, hükmüne rızayı bize nasib eylesin... Ahkâm-ı şer'iiyesine uymayı bize nasib eylesin... Kur'an-ı Kerim'in hükümleri bize ağır gelmesin. Din-i mübînin hükümleri bize ağır gelmesin.

“—Efendim, ‘Geceleyin kalk, namaz kıl!’ diyor...”

Kalkıverelim!

“—Malından şu kadarını ayır, zekât ver!” diyor. Veriverelim, ne olur?

Hepsini Allah vermedi mi? Feda olsun Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yolunda malımız, canımız!

İkinci hadis-i şerif de bunun bir başka rivayeti. Hocamız Rh.A, böyle birbirine benzeyen hadisleri niye iki defa peş peşe yazmış? “İşte bakın, bu söze itimadınız tam olsun, çünkü başka yerden de rivâyet edilmiş, sağlam.” demek oluyor.

Bu ikinci hadis-i şerifin de kısaca mânâsını söyleyelim!

Kelimeler biraz değişiyor:³

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.218, no:200; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.IV , s.167, no:410; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.173, no:482; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.892, no:1898; Câmîü'l- Ehâdîs, c.XV, s.74, no:15012.

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَائِي وَقَدَرِي
فَلْيَلْتَمِسْ رَبًّا غَيْرِي

(هـب. وابن النجار عن أيس)

RE. 327/2 (*Kàle'llàhu azze ve celle*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: (*Men lem yerda bi-kadâî ve kaderî*) Benim hükmüme, kaderime, takdirime, mukadderâtıma râzı olmayan, (*felyeltemis rabben gayrî*)” benden gayrı bir rab bulsun kendine!”

Orada *sivâî* diyordu, burada *gayrî* diyor. Kelime değişiyor, mânâ aynı.

e. Beş Yılda Bir Hac veya Umre

Geçelim üçüncü hadis-i şerife o halde:⁴

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ عَبْدًا أَصْحَحْتُ جِسْمَهُ وَوَسَّعْتُ عَلَيْهِ
فِي رِزْقِهِ لَا يَفِدُ إِلَيَّ فِي كُلِّ خَمْسَةِ أَعْوَامٍ لِمَحْرُومٍ

(عد. ك. ق. عن أبي هريرة)

RE. 327/3 (*Kàle'llàhu teâlâ: İnne abden ashahtü lehû cismehû, ve vessa'tü aleyhi fî rızkihî, lâ yefidu ileyye fî külli hamseti a'vâmin, lemahrûm.*)

⁴ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.16, no:3703; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.304, no:1031; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.483, no:4133; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.262, no:10172; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V III, s.318, no:4414; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.63, no:612; Dâra Kutnî, *İlel*, c.XI, s.309, no:2303; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.262, no:10173; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.78, no:926; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.206, no:737; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.38, Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.5, s.28, no:11857, 11858; Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.24, no:38; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V III, s.277, no:7296.

Bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: Allah -u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurdu:

“—Bir kul ki, ben onun vücudunu sıhhatli eyledim, rızkını da bol eyledim. Bu sıhhatine, bu rızık bolluğuna, zenginliğine rağmen, hiç olmazsa beş senede bir bana gelmiyor; o mahrumdur.” Yâni, hem bu dünyada akıldan, iz’andan, irfândan, güzel dindarlıktan nasibi yoktur, hem de ahirette eline bir şey geçmeyecek demek; yâni, mahrum kalacak birçok hayırlardan demek.

Nedir bu Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne gitmek? Hac... Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne gitmekten murat burada, hacetmek, umre yapmak. Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri zengin, sıhhatli, güçlü kuvvetli bir insanın, hiç olmazsa beş senede bir hacetmesini seviyor. Buradan onu çıkartacağız.

Bu aynı zamanda neye cevap oluyor? Bazı kimseler diyorlar ki:

“—Parası varsa bir defa hacca gittiyse, ondan sonra gitmesin; burada çeşme yaptırın, hastane yaptırın, mektep yaptırın filan...”

Bu işlerin tanzimi ona buna kalmış değil. Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle buyurmuşsa, böyle yapacağız. Bu şahıs oraya gittikten sonra, gelince gene çeşmesini de yapar. Çünkü oraya gidince, insanın imanı takviye oluyor. Oraya gidince günahları affoluyor. Oraya gidince insanda değişiklik oluyor.

Neden bu kadar zengin var, hayrı hasenâtı yapmıyor da hacı efendiler yapıyor? İnsan değişince hayır yapmağa başlıyor. Veremiyor ötekisi parayı. Verse hiç bir şey olmaz, hiç ziyan gelmez ama,

veremiyor. Parası mı yok? Parası çok... Sekiz tane, dokuz tane televizyonu oluyor evinde. Bir yazlık evi oluyor, bir kışlık evi oluyor, bir yazlık arabası oluyor, bir kışlık arabası oluyor, şu kadar apartmanı oluyor... Vermeğe gelince veremiyor. Ama o raya gidince, dünyanın ahiretin mânâsını anlıyor; imanı kuvvetleniyor. İmanı kuvvetlendi mi, insan malını da veriyor, canını da veriyor.

Onun için engellemeyelim! Aklımızın ermediği şeye mâni olmayalım! Bak Allah-u Teâlâ Hazretleri seviyor. Hiç olmazsa, beş senede bir kulu gelsin istiyor. E Allah-u Teâlâ böyle işaret buyururken hadis-i şerifte, bize şimdi yapma demek düşer mi?

Demek ki, fırsat oldukça bu hac umre ziyaretini yapmak lâzım! O mânâ çıkıyor buradan.

Diğer hadis-i şerife geçiyoruz.

f. Allah'ı Zikir ve Şükür

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ مَا ذَكَرْتَنِي

شَكَرْتَنِي وَإِذَا نَسَيْتَنِي

(خط. كر. عن أبي هريرة، وفيه المعلى منكر)

⁵Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V II, s.200, no:7265; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.IV , s.338; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.324; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.10, no:6369; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV , s.336; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.181, no:4491; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.668, no:1915; c.III, s.462, no:6427; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV , s.70, no:15000.

RE. 327/4 (*Kàle'llàhu teâlâ: Ye'bne âdem! Inneke mâ ze kertenî şekertenî, ve mâ nesityenî kefertenî*) *Sadaka rasûlü'llah.*

Bu hadis-i şerif Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni zikretme kle ilgili. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni zikretmekle ilgili, beş yüz kadar hadis- i şerif topladım.

Kimisi bundan çok yan çiziyor, yapmak istemiyor. Kim yapmak istemiyor? Tabii böyle, sizin gibi kimseleri müstesnâ tutuyorum da, biraz mürekkep yalamış kimseler var, mektep medrese görmüş kimseler... Allaah! Onu yaşattırıncaya kadar, insan akla karayı seçiyor. Bin bir dereden su getiriyor, çare buluyor, bahane buluyor, zikretmekten kaçıyor. Bak burada ne diyor:

(*Kàle'llàhu*) Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki... Hadis tabii. Peygamber Efendimiz nakletmiş ashabına. Bu ifadeyle nakletmiş. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki:

(*Ye'bne âdem*) “Ey Ademoğlu!” Hepimiz Hazret-i Âdem AS'ın çocukları değil miyiz? Yâni, ey insanlar demek. “Ey Ademoğlu! (*Inneke mâ zekertenî, şekertenî*) Sen beni zikrettiğin müddetçe, bana şükretmiş demeksin. Sen beni zikirde buldukça, zikre devam ettikçe, bana şükrünü eda ediyorsun demektir. (*Ve mâ nesityenî*) Beni unuttuğun zamanca da, (*kefertenî*) bana kâfir oluyorsun, küfrân-ı nimette bulunuyorsun demektir.”

Bak ne kadar ince... Şimdi Allah-u Teâlâ Hazretleri insana çeşitli nimetler veriyor. Bu nimetlere şükretmeyi bize emretmiş. Ekmek vermiş;

“—Çok şükür yâ Rabbi, bak bugün karnım doydu.” diyoruz. Sıhhat vermiş; e gözsüzü görüyoruz, elsizi, ayaksızı görüyoruz, sıhatsız görüyoruz, amansız hastalıklara tutulmuş olanlar var...

“—Çok şükür yâ Rabbi, bana sıhhat verdin!” diyoruz...

Çoluksuz çocuksuz insanları görüyoruz;

“—El-hamdü lillâh, bak çoluk çocuk verdin yâ Rabbi!” diyoruz...

Kâfirleri görüyoruz;

“—El-hamdü lillâh yâ Rabbi, bak iman nasib etmişsin, çok şükür!” diyoruz.

Çeşit çeşit diyarları geziyoruz; kimisi güneşin altında çatır çatır yanar, kimisi buzların altında tıklar tıklar donar... “El-hamdü lillâh bize güzel bir memleket nasib etmişsin!” diyoruz. Yâni nimetlerine şükrediyoruz.

Nimetlerinin kadrini kıymetini bilmeyip de, böyle burnunun doğrusuna giden insan da, küfrân-ı nimette bulunmuş oluyor.

Pekiye şükür nasıl olacak? “Çok şükür yâ Rabbi, el-hamdü lillâh!” deyince bitiyor mu iş? Bak burada işte onun inceliğini bildiriyor. Bu hadis-i şerifi onun için hatırımızda çok iyi tutalım:

“—Beni zikrettiğin müddetçe, bana şükrediyorsun demektir. ” diyor.

Zikrinde olduğumuz müddetçe, “Allah, Allah, Allah...” dediğimiz müddetçe, “Lâ ilâhe illa’llâh, Lâ ilâhe illa’llâh, Lâ ilâhe illa’llâh”

dediğimiz müddetçe, Allah'a şükrediyoruz demektir. Zikrini unuttuğumuz müddetçe de, küfrân-ı nimette bulunuyo ruz demektir. Onun için, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni çok zikredin!

“—E hocam bu nasıl şey? Bu zikretmenin bizim duyduğumuz kadarıyla herkes aleyhinde bulunuyor, hu çekenler filanca yerde yakalanmış, falanca yerde şöyle olmuş, böyle olmuş...”

İlgisi yok. Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

(الأحزاب: ٤١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zküru'llàhe zikran kesîrâ*) “Ey iman edenler! Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni çok zikredin!” (Ahzâb, 33/41) diye Kur'an-ı Kerim'in emri.

Ayıplayan? Ayıplayana bakma sen! O ayıplayan, bizi namaz kıldığımız için de ayıplıyor. Hacca gittiğimiz için de ayıplıyor. İslâm'ın her emrini yaptığımız için de ayıplıyor. Bizi aptal ye rine koyuyor:

“—Bunlar dünyadan anlamazlar. Yaşamalarını bilmezler bunlar! Halbuki Boğaziçi'nde de ne sefalı yerler var, oh masaların başına geçersin, ne oteller var, ne eğlenceler var... Bunların dar bir dünyaları var, dünyadan haberleri yok, zevkleri tatmamışlar ki, bilsinler zavallılar.” diyor.

Bize acıyarak bakıyor yâni. Dünyanın zevklerine daldığı için, sanıyor ki biz o zevkleri bilmiyoruz... Halbuki biz o zevkleri de biliyoruz,

onlardan daha ötekileri de biliyoruz. Onların görmediklerini de, duymadıklarını duyuyoruz, görüyoruz Avrupa'da olanları, bitenleri... Ama bildiğimiz halde onları istemiyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını istiyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bizi sevmesini istiyoruz. Allah'ın rızası olmayan nimet, başlarına çalınsın! İstemiyoruz yâni, onları nimet saymıyoruz biz. Onu anlamıyor, o bize acıyor, biz ona acıyoruz. İşte sonunda kimin haklı olduğu belli olacak. Kimin doğru yolda olduğu belli olacak ama, onlar bizim yolumuzu bilmiyorlar. Biz onların yolunu bildiğimiz halde, bu yolu tercih ettiğimiz için bizim haklılığımız belli. Biz onların yolunu bilmesek...

Ben onların yolunu onlar kadar güzel bilirim. Sayarım dökerim... Ama gelsin hadi bakalım, o benim bildiğim şeyleri saysın döksün... Bilmez! Ne imandan haberi var, ne Kur'an'dan haberi var, ne dünyadan haberi var, ne ahiretten haberi var... Ot gibi, hayvan gibi yaşıyor, gelip geçecek. Sonradan ya anlayacak, ya anlamayacak. Bir kısmı anlıyor, doğru yola geliyor. Allah ıslah etsin... İnşâallah onlar da doğru yola gelirler.

Bize de vazife düşüyor. Bize de tebliğ vazifesi düşüyor. Bize de onlara elimizden geldiği kadar bildirmek düşüyor.

“—Efendim ben şimdi Kadıköy'deki insana, Taksim'deki insana, falanca boğazdaki insana nasıl anlatayım?”

Ona anlatamazsın ama, komşuna anlatamaz mısın? Çoluk çocuğuna, akrabana anlatamaz mısın, yakınlarından ille bir senin hatırını sayıp da sözünü dinleyen insan yok mu? Var. Ona söyleyeceğiz. Herkes gücünün yettiği çevreye söyleyecek ki İslâmiyet duyulsun. Hiç kimsenin, “Ben duymadım ki yâ Rabbi!” diye itiraza mecali kalmasın.

Çünkü biz şahit tutulacak bir ümmetiz. Biz şahit olacağız, Rasûlüllah da bize şahit olacak. Ayet-i kerimelerde böyle bildiriliyor:

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى
النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

(البقرة: ١٤٣)

(*Ve kezâlike cealnâküm ümmeten vesatan li-tekûnû şühedâe ale'n-nâsi ve yekûne'r-rasûlü aleyküm şehîden*) [İşte böylece sizin insanlığa şahitler olmanız, Rasûl'ün de size şahit olması için, sizi mutedil bir millet kıldık.] (Bakara, 2/143)

Biz tüm insanlara şahit olacağız. O insanlar itiraz edince;

“—Bak Ümmet-i Muhammed doğru yolu buldu. Sizin o zaman aklınız neredeydi?” diyecekler.

Onun için, biz de vazifemizi bilelim! Hayatta bir tek kârlı iş var: Başkalarının doğru yola girmesine çalışmak... Çünkü, bir insan doğru yola girdi mi, onun yaptığı bütün hayırlar senin defterine de yazılacak. Onun için, gece gündüz bir adamı göze kestirip, onu işlememiz lâzım,

onu hak yola çekmemiz lâzım! Mes'ud olacak, cennete girecek; istemez misin?

Bir fakire çıkartıp bir on bin lira para versen, sevine sevine gittiğini, fırından sıcak bir ekmek aldığı, sırtına yeni bir şey aldığı, Allah senden râzı olsun dediğini filan görsen, hoşlanmaz mısın? O adam cennete girecek. İstemez misin cennete girmesini? Cehennemde yanmasını ister misin? Gözünün önünde bir kimsenin cayır cayır yanmasına râzı olur musun? Olmazsın. Hele o senin kardeşinse, amcazadense, akrabansa, hemşerinse, sevdiğin bir kimseyse... Hiç râzı olmazsın.

Olmayacak mı, kâfirler cehenneme gitmeyecek mi? Hiç şüphe yok. Kâfir cehenneme gidecek, mü'min cennete gidecek. E peki, onun kâfirlik yolunda gittiğini görüyorsun da, acımıyor musun? O halde sevdiklerimizin yakasına yapışacağız, eline yapışacağız. “Gel kardeşim, bak bu dünyanın bir de bu tarafı var. İhtiyarlık var, hastalık var, ölüm var, ölümden sonrası var...” diye, bize de vazife düşüyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri iyi kul olmayı bize nasib etsin... İslâm için de çalışmayı nasib etsin...

Demek ki, zikir ile şükür olmuş oluyor. Unutmak ile kâfirlik olmuş oluyor, küfrân-ı nimet olmuş oluyor.

g. Hastalığa Sabretmenin Karşılığı

Diğer hadis-i şerif:⁶

قَالَ اللهُ تَعَالَى إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي
مُؤْمِنًا فَحَمِدَنِي وَصَبَرَ عَلَيَّ مَا بْتَلَيْتُهُ فَإِنَّهُ يَقُومُ
مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ مِنَ الْخَطَايَا
وَيَقُولُ الرَّبُّ لِلْحَفَظَةِ إِنِّي أَنَا قَيَّدْتُ عَبْدِي هَذَا
وَابْتَلَيْتُهُ فَأَجْرُوا لَهُ مَا كُنْتُمْ تُجْرُونَ لَهُ قَبْلَ
ذَلِكَ مِنَ الْأَجْرِ وَهُوَ صَحِيحٌ

(حم.ع.طب.كر.حل.عن شداد بن أوس)

RE. 327/5 (*Kàle'llàhu azze ve celle: lze'bteleytü abden min ibâdî mü'minen, ve hamidenî, ve sabara alâ me'bteleytühû, feinnehû yekûmu min madceihî zâlike, keyevmi veledethü ümmühû mine'l- hatâyâ; ve yekulü'r-rabbü lil-hafazati: Innî kad kayyedtü abdî hâzâ ve'bteleytühû, feecrû lehû mâ küntüm tücrûnene lehû kable zâlike mine'l-ecri ve hüve sahîh*)

⁶Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.123, no:17159; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.V II, s.279, no:7136; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.IX, s.309; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.154, no:1097; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV I, s.177; Şeddad ibn-i Evs RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.32, no:3811; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.548, no:6669;

Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.16, no:13; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV, s.39, no:14917.

Bu uzun hadis-i şerif, hastalıkla ilgili bir hadis-i şeriftir. Allah- u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki:

“—Ben kullarımdan mü'min bir kulu bir hastalığa mübtelâ ettiğimde o bana hamd etmişse, benim ona mübtelâ kıldığım, verdiğim o hastalığa sabretmişse, o kimse o hastalık için uzanmış olduğu yatağından, hastalığı geçip de kalkarken, anasının doğduğu gün nasıl hatasız ise, hatalardan öyle temizlenmiş olarak kalkar. Günahlardan öyle temizlenmiş olarak kalkar.”

Ve Allah-u Teâlâ Hazretleri, hafaza meleklerine, kulların amellerini yazan meleklerle emreder, buyurur ki:

“—Ben bu kulumu mübtelâ ettim, ona çeşitli sıkıntılar verdim. O eski hizmetlerini yapamaz hale geldi. Siz onun sıhhatliken yapmış olduğu bütün hayırlı ibadetleri, hayırları yapıyormuş gibi ona ecir yazın!” buyurur.

Yâni yatağında yatarken, evvelce yapmış olduğu ibadetleriyapıyor gibi ecir yazmasını meleklerle emreder.

Buna benzer pek çok hadis-i şerif daha önceki derslerde geçmişti. Az önce de bir münasebetle size söylemiştim. Bir kul hastalanınca o halde nasıl? Hamd edecek Allah'a. Yâ Rabbi her hale hamd ü senâlar olsun, sana hamd ü senâlar ederiz diyecek. Sabredecek, tahammül edecek, onun Allah'tan geldiğini bilecek. O zaman günahları affoluyor.

İnsanın günahlarının affolması, mağfiret olması kolay bir şey değil. Dünya kadar günahla gidecek insanlar ahirete. Hesabı görülecek ve o günahlardan dolayı cehennemde azap görecek. Günahlardan temizlenmek çok mühim bir şey yâni. Çok kıymetli bir şey. Ve bir hasta böyle sabrederse, Allah'tan geldiğini bilip, Allah'a hamd ederek, sabrederek, tahammül göstererek, feryâd ü figân etmeden takdire rızâ göstererek, itiraz etmeden hastalığı geçirirse; iyi olunca anasından doğduğu gün nasıl defter-i a'mâli günahlardan tertemiz ise... Küçük bebeğin günahı olur mu? Bir şey işlemedi ki günahı olsun, daha aklı yok zavallı bebeğin. İşte onun gibi defteri pâk olur. Tertemiz olur.

Hasta olan kimseleri ziyaret ettiğiniz zaman, bu hadis-i şerifi hastalara söylersiniz.

h. Göze Sabretmenin Karşılığı

Bu, gözleri görmeyen insanlarla ilgili bir hadis-i şerif. Peygamber Efendimiz naklediyor, buyuruyor ki:⁷

RE. 327/6 (Kâle'llàhu azze ve celle: Men selebtü kerîmeteyhi avadtühû minhüme'l-cenneh)

⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.303, no:2263; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c. V, s.365, no:5571; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.314, no:386; Cerîr RA'dan;

Lafız farkıyla: Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V , s.53, no:5751; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V I, s.160; Hz. Aişe RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.42, no:3843; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.504, no:6543;

Münâvî, *el-Ehâdisü'l-Kudsiyye*, c.I, s.66, no:147; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XV , s.73, no:15007.

“Aziz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: Ben bir kimsenin iki gözünü almışsam, ona o iki gözünün mukabilinde cenneti veririm.”

Demek ki, insanın gözüne bir hastalık geldi, gözü görmez oluverdi... O gözlerinin görmez olmasına feryâd ü figân etmeyecek. Onun karşılığında cenneti vaad ediyor Allah-u Teâlâ Hazretleri. Kıymetli bir uzuv olduğu için göz, onun gitmesine, onun alınmasına tahammülün mukabili cennet.

i. Oruç Bir Kalkandır

Bu hadis-i şerif oruçla ilgili. “Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki” diyor Peygamber SAS Efendimiz:⁸

قَالَ اللهُ تَعَالَى الصِّيَامُ جُنَّةٌ يَسْتَجِنُّ بِهَا الْعَبْدُ مِنَ
النَّارِ هُوَ لِي وَأَنَا أَجْزَى بِهِ

(حم. م. ب. عن جابر)

RE. 32717 (*Kâle'llahu azze ve celle: Es-sıyâmü cünnetün, yestecinnü bihi'l-abdü mine'n-nâr; ve hüvelî, ve ene ecziü bihi*)

(*Es-sıyâmü cünnetün*) “Oruç bir kalkandır ki, (*yestecinnü bihi'l-abdü mine'n-nâr*) kul bu kalkan ile kendisini cehennem ateşinden korur.

⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.396, no:15299; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.III, s.294, no:3582; Câbir RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.418, no:5077; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V II, s.721, no:23611.

Oruç bir siperdir, bir kalkandır ki, kul onunla kendisini cehennem ateşinden korur.” Yâni, “Oruç tutan kimse cehennem ateşinin tesirine mâruz kalmaz, kurtulur, cehenneme düşmez.” demek. (Ve hüvelî, ve ene eczîbihî) “Oruç benim içindir ve onun mükâfâtını ben vereceğim!”

Oruç çok kıymetli bir ibadettir. Her ibadetin belli bir karşılığı vardır. İyilik on misliyle mükâfatlandırılır. Yapılışındaki ihlâsa göre yedi yüz misli sevap verilir. Fakat oruçluların sevabı hesabın üstündedir, hesaba sığmaz tarzdadır:

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(*Innemâ yüveffe's-sâbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb*) [Yalnız sabredenlere, mükâfatları hesapsız ödenecektir.] (Zümer, 39/10)

Allah rızası için yemekten, içmekten, arzularından, sabrettiklerinden dolayı, oruçluların hesabı yok. Yâni ne kadar güzel sabretmişse, yedi yüz de olur, yedi bin de olur, yetmiş bin de olur, daha fazla da olur... O hesaba girmiyor.

Oruç yalnız Ramazan'da olmaz. Ramazan'ın dışında da, Peygamber Efendimiz pazartesi, perşembe günleri oruç tutardı. Bunu tavsiye ederim size... Sonra Receb'de, Şa'ban'da, Muharrem'de, Zilhicce'de oruçlar vardır. O oruçları tutarsınız.

Bir de Őu noktaya dikkat edin ki, orucun bu kadar kıymetli olmasının sebebi, Allah rızası için insanın nefsânî arzularından vazgeçebilmesidir. Kendine hakim oluyor da, istediği Şeyleri yapmıyor, onun için ecir bu kadar yüksek oluyor.

Onun için, nefse hakim olmađa çok dikkat edelim! Nefislerimize, kendi içimize hakim olmađa çok dikkat edelim! İçimizden her gelen arzunun önünde, selin üstündeki çöp gibi sürüklenip gitmeyelim!

“–Bugün sinemaya gitmek istedi canım...”

Canın istedi ama, sabret biraz.

“–Efendim bugün filanca arkadaŐla gidip, filanca yerde, felekten bir kâm olmak istedi canım...”

İstedi ama günah ya... Sabret! İşte onun gibi, nefsin arzularının karşısına çıkmaktan dolayı oluyor, o orucun sevabı.

Onun için, nefisle cihad etmeğe, nefsin kötü arzularının karşısına çıkmadıa fazlaca gayret sarf edin ki, bu büyük cihaddır, en büyük cihaddır. Düşmanla çarpıŐmak küçük cihaddır, nefsin arzularıyla çarpıŐmak daha büyük cihaddır. Çünkü nefsin arzuları hakikaten çok zordur. İnsanın kendisinin kendi isteğini yenmesi kadar zor Şey yoktur.

Şöyle bir düşünün, sabahleyin, uykunuz çok, sabah namazına kalkacaksınız... Veyahut sabah namazına kalkarsınız da, teheccüde kalkacaksınız... Nasıl zorlar nefis. Biliyorsunuz sevabını ama, kalkamazsınız. Çünkü, nefsin istediği bir şeyi yenmek zor. Ama insan çalışa çalışa, nefsin arzusu ne kadar kuvvetli olursa olsun, onu yenmeyi öğrenir. İşte o yenmeyi öğrendiği zaman da, onun eciri büyük cihad eciri gibi oluyor. Yâni, düşmanla çarpışmanın eciri gibi oluyor.

Nefsi bilin, nefsin kötü arzularını bilin, nefsin kötü arzularının karşısında dayanmasını, direnmesini, onları yenmesini bilin! Allah-u Teâlâ Hazretleri büyük ecirlere sizleri de bizleri de nâil eylesin...

j. Cennetin Nimetleri

Diğer hadis-i şerif:⁹

⁹ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1185, no:3072; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2174, no:2824; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.346, no:3197; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1447, no:4328; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.313, no:8128; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.432, no:2828; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.91, no:369; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.177, no:1637; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.53, no:51; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.159, no:6276; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.416, no:20874; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V II, s.30, no:33974; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.346, no:382; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V I, s.317, no:11085; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.26; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.93, no:135; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.480, no:1133; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.77, no:273; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.73, no:121; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LI, s.27, no:5885; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1188, no:43069 ve s.1205, no:43119; Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.21, no:29; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV, s.45, no:14931.

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَعَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا
عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ

(حم . خ . م . ه . ت . عن أبي هريرة؛ وابن جرير عن أبي سعيد وقتادة مرسل)

RE. 327/8 (*Kàle'llàhu tebâreke ve teâlâ: A'dedtü li-ibâdiye's- sàlihîne mâ lâ aynün raet, ve lâ üzünün semiat, ve lâ hatara alâ kalbi beşer*) *Sadaka rasû'lüllàh, fî mâ kâl, ev kemà kâl.*

Bu hadis-i şerif cennetle ilgili. Peygamber SAS Efendimiz naklederek buyuruyor ki:

“Allah Tebâreke ve Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: Ben sâlih kullarım için gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve hiç bir beşerin gönlüne doğmamış olan nimetler hazırladım.”

Yâni, bizim gördüğümüz gül var, sümbül var, bahçe var, çayır var, çimen var; baklava var, börek var, kaymak var, tatlılar var, manzaralar var... vs. Bunlar bizim gördüğümüz şeyler. İşittiklerimiz var; dünyanın filanca yeri şu kadar güzel yermiş, denizi şöyle manzaralıymış, gölleri şöyle safâlıymış, suları şöyle tatlıymış, çiçekler şöyle açarmış, ağaçlar böyle kokarmış... İşittiklerimiz var. Cennette Allah-u Teâlâ Hazretleri gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin hatırına, hayaline de sığmayacak olan nimetler hazırlamış. Kimler için? (*Li-ibâdiye's- sàlihîn*) Sâlih kullar için.

Sàlih kul ne demek? Salâh sahibi, iyi kul demek. Yâni, Allah'ın emrine uymuş, içinde fısk u fesât yok, bozukluk yok, halis muhlis, Allah'a teslim olmuş, Allah'ın yolunda giden kul demek.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi sàlih kullardan eylesin. Sàlihlerle beraber haşr eylesin. Dünyada âhirette, *Lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenûn*. zümresinden eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21. 02. 1982 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü